

Лемик Валентина Андріївна
ст. гр. Ф-43, ТНЕУ

Гупаловська Мирослава Богданівна
к.е.н., доцент кафедри фінансів ім. С.І. Юрія ТНЕУ

ДЕРЖАВНИЙ ФІНАНСОВАЙ КОНТРОЛЬ ВИКОНАННЯ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ

У сучасних умовах державний фінансовий контроль виконання місцевих бюджетів є важливою ланкою в забезпеченні соціального та економічного розвитку країни, адже ефективність формування й використання коштів місцевих бюджетів є надзвичайно важливою проблемою в сучасних умовах спрямованості на децентралізацію державної влади в Україні.

С. І. Юрій стверджував, що державний фінансовий контроль можна трактувати як функцію управління фінансами, яка включає контроль за дотриманням фінансово - економічного законодавства у процесі формування та використання грошових фондів. Саме фінансовий контроль є найважливішою функцією управління як державним, так і місцевими бюджетами [1].

Можна визначити два основні підходи до завдань державного фінансового контролю виконання місцевих бюджетів. При першому підході наголос робиться на оцінці стану об'єкта контролю відповідно до встановленої норми. Другий підхід полягає в тому, щоб виявити фактичний стан справи, зіставити його з цілями, оцінити ситуацію і запропонувати, якщо буде потреба, заходи щодо покращення ситуації [2].

Державний фінансовий контроль, виходячи із завдань, за фінансовими ресурсами слід здійснювати на всіх стадіях управління у процесі їхнього формування, розподілу і використання.

Аналіз діючої практики свідчить, що в Україні здійснюється зовнішній та внутрішній державний фінансовий контроль. Так, Державна аудиторська служба України проводить внутрішній державний фінансовий контроль місцевих бюджетів. Задля кращого результату виконання місцевих бюджетів здійснюється зовнішній державний фінансовий контроль. На наш погляд, такий контроль здійснює Рахункова палата України в частині контролю за законністю та ефективністю використання коштів, які надаються з державного бюджету у місцеві бюджети у вигляді трансфертів.

Упродовж січня – лютого 2019 року виявлено незаконних та не за цільовим призначенням проведених витрат і недостач коштів місцевих бюджетів та комунального майна на загальну суму понад 60,1 млн. грн.,

що становить 50,2% від загальної суми ресурсів держави, використаних з порушенням нормативно-правових актів.

Крім того, місцеві бюджети понесли втрати майже 23,2 млн. грн. належних їм доходів.

Аналіз виявлених порушень у бюджетній сфері на місцевому рівні свідчить про те, що найбільш поширеними серед них є нецільове та незаконне витрачання бюджетних коштів при виконанні цільових програм, оплаті вартості будівельних і ремонтних робіт, різного роду послуг та матеріальних цінностей. Також численними є порушення з оплати праці, при реалізації товарів і послуг, відчуження державного та комунального майна, а також недостачі коштів та матеріальних цінностей, безпідставне їх списання тощо. Внаслідок безпідставного надання пільг зі сплати різного роду зборів та інших платежів, безоплатного надання в оренду майна, реалізації товарів, робіт чи послуг за заниженою вартістю тощо бюджетами всіх рівнів, бюджетними установами, підприємствами втрачена можливість отримати належні їм доходи [3].

Найважливішою проблемою у здійсненні державного фінансового контролю загалом, контролю за виконанням місцевих бюджетів, зокрема є фіксування допущених порушень, тоді як їх потрібно передбачати та попереджати.

Таким чином, основними напрямками удосконалення контролю за виконанням місцевих бюджетів повинні стати: поєднання аудиту та інспектування, що дасть можливість комплексно оцінити стан виконання місцевого бюджету; чітке окреслення суб'єктів бюджетного процесу на місцевому рівні та їх функціональних обов'язків, прозорість та широке залучення громадськості до бюджетного процесу на місцевому рівні.

Література:

1. Юрій С. І., Стоян В.І., Данилевич О.С. Казначейська система: підруч. Тернопіль: Карт-бланш, 2006. 818 с.
2. Гупаловська М. Практика і проблематика фінансового контролю за виконанням місцевих бюджетів. Світ фінансів. 2014.С. 82-87. URL: <http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/5233/1/Гупаловська%20М.pdf>
3. Результати діяльності Державної аудиторської служби та її територіальних органів URL: <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/publish/article/146947> (дата звернення 05.04.2019 р.)